

něna zaujati stanovisko k návrhu dlužníka na vyloučení movitých věcí hmotných, k nimž nabyla exekucí zástavního práva. Měl proto rekursní soud přihlížeti k vyjádření dovolací rekurentky, jímž se opírá proti navrženému vyloučení věcí z exekuce pol. 1 až 4 zájemného protokolu, a nebyl oprávněn zrušiti e x e k u c i ohledně těchto předmětů jen z důvodu, že ostatní vymáhající věřitelé, pokud na ně ustanovení § 13 k. ř. vůbec nedopadá, mlčky podle § 56 třetí odstavce ex. ř. s vyloučením oněch věcí souhlasili. Návrh zněl na vyloučení věcí podle § 251 čís. 6 ex. ř. a měl proto rekursní soud rozhodnouti, zdali pro zamítnutí tohoto návrhu prvním soudem jsou tu předpoklady, což jest řešiti z úřadu, ano jde o právo veřejné, které ani souhlasem vymáhajících věřitelů nelze změnit. Poněvadž rekursní soud se touto otázkou, pokud byla nadhována v rekursu povinné strany, nezabýval a z nařízeného šetření skutková zjištění neučinil, po případě i další nezbytná šetření nedal provést, bylo rozhodnuto, jak se stalo.

Čís. 13000.

Pozůstalí po redaktoru nemohou se domáhati na jeho zaměstnavateli náhrady škody proto, že smluvní podmínkou redaktorova služebního poměru bylo, by redaktor nebyl příslušníkem stavovské organizace, následkem čehož prý vzhledem k § 124 zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n., nebyly jim vyměřeny zvýšené zaopatřovací požitky.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1933, Rv I 342/32.)

Vdova po redaktoru Karlu G-ovi, jenž zemřel dne 4. března 1930, domáhala se na žalovaném, v jehož podniku byl Karel G. zaměstnán jako redaktor, náhrady škody, ježto prý jí byly zaviněním žalovaného vyměřeny pensijní požitky nízko. Žalobní nárok odůvodňovala žalobkyně takto: Pro žurnalisty bylo v § 124 pensijního zaopatřovacího zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n. zavedeno zvláštní obligatorní pojištění novinářů, které jest značným zlepšením obyčejných zaopatřovacích požitků. Ježto zákonem nebyla dosud provedena úprava pojištění, pokud se týče pense novinářů, bylo kuratoriem zřízeným podle § 124 odst. 12 cit. zák. usneseno zlepšení, pokud se týče zvýšení pense ve výši jak v žalobě uvedeno. Podmínkou toho zvláštního pojištění novinářů jest podle § 124 odst. 10 účastenství u organizace novinářské, k níž patří i organizace »Reichsgewerkschaft der deutschen Presse, v Čsl. republice«, kterážto odborová organizace byla připuštěna ministerstvem sociální péče. Žalobkyně tvrdí, že i při nastoupení služby zemřelým Karlem G-em dnem 1. května 1928, i za dalšího zaměstnání žalovaný Karlu G-ovi zakázal na oné organizaci se zúčastniti a proto po jeho smrti nedostala žalobkyně zvýšené zaopatřovací požitky. **O b a n i ž š i s o u d y** žalobu zamítly, **o d v o l a c í s o u d** z těchto důvodů: Soud procesní právem uvedl, že, i kdyby zákaz býti členem organizace »Reichsgewerkschaft der deutschen Presse« zemřelému již Karlu G-ovi žalovaným při nastoupení služby u něho dne 1. května 1928 a za ni byl

býval dán, šlo by jen o smluvní podmínku, již se zemřelý Karel G. podvolil, a že přijetím podmínky byla smlouva ve smyslu § 1151 obč. zák. právoplatně uzavřena. Nechtěl-li Karel G. podmínku přijati, nemusel smlouvu uzavíratí a do ní vstupovati, po případě mohl ji vypověděti. Správně uvedl prvý soud, že není zákonného ustanovení, že nemohou při vstupu do služebního poměru zvláštní smluvní podmínky býti činěny, a že jest proto každá dovolená podmínka přípustná, tedy i podmínka zákazu býti v určité organizaci, poněvadž se nepříčí ani zákonnému ustanovení, ani není proti dobrým mravům. Nebylo ve sporu tvrzeno, že žalovaný při zákazu použil nedovolených prostředků. Právem proto má prvý soud za to, že o povinnosti žalovaného k náhradě škody nemůže býti v souzeném případě řeči, poněvadž není na jeho straně zavinění nezbytného pro nárok na náhradu škody a příčinné souvislosti mezi takovým zaviněním a škodou žalobkyni z toho vzešlou. Žalobkyně tvrdí sama, že zvláštní obligatorní pojištění novinářů, které jest značným zlepšením obyčejných zaopatřovacích požitků zavedeno, bylo v § 124 nového pensijního zaopatřovacího zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n. a že když zamýšlená úprava pense žurnalistů nebyla provedena, usneseno bylo zvýšení vdovské pense kuratoriem zřízeným podle cit. § odstavce 12 na výši v žalobě uvedenou za podmínky účastenství u novinářské organizace, k níž patří i organizace »Reichsgewerkschaft der deutschen Presse« v Čsl. republice. An zákon o zlepšení zaopatřovacích požitků novinářů a jich vdov a sirotek vydán byl v roce 1929, nemohl o něm žalovaný při uzavírání služební smlouvy s Karlem G-em dne 1. května 1928 míti vůbec ani vědomost a nelze proto míti za to, že jeho úmysl při onom zákazu směřoval k tomu, by žalobkyně v budoucnosti na svých nárocích na zvýšenou pensi byla poškozena.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Žalobkyně opírá žalobní nárok o právní důvod náhrady škody. Jde tedy jen o to, zda jednání žalovaného bylo protiprávní (§ 1294 obč. zák.). Odvolací soud správně uznal, že zákaz, který dal žalovaný jejímu manželu jak při uzavření služební smlouvy, tak i za služebního poměru v příčině členství u organizace »Reichsgewerkschaft der deutschen Presse« v Československé republice se nepříčí ani zákonnému ustanovení ani dobrým mravům, an žalovaný při něm nepoužil nedovolených prostředků. Dovolatelka se snažila v odvolání, na něž v dovolání poukazuje, doličiti, že zákaz zakládá skutkovou podstatu § 1 zákona o útisku. Při tom přehlíží, že z jejího přednesu nevyplývá, že žalovaný chtěl zákazem b e z p r á v n ě na jejím manželu vynutiti, by do oné organizace nevstupoval, jak vyžaduje zmíněné ustanovení zákona. Šlo o služební smlouvu, a byly obě strany oprávněny činiti při ní podmínky a je buď přijati nebo nepřijati. Služební poměr mohly obě strany v mezích zákona zrušiti. Kdyby tedy žalovaný byl učinil onu podmínku, jednal by v mezích svého práva, nikoliv bezprávně. Dovolatelka neuvádí, že zákon o pensijním pojištění čís. 26/29 sb. z. a n. obsahuje ustanovení,

které by takové jednání zakazovalo, nýbrž uplatňuje jen, že se zákaz přičí podstatě tohoto zákona. Názor, že se přičí dobrým mravům, doličuje tím, že to olupuje zaměstnance o oporu v organizaci, které proti zaměstnavateli potřebuje jako hospodářsky slabší bezpodmínečně. Zákony upravující služební poměr mají ustanovení, přihlížející k této okolnosti v ohledu sociálním důležité, nemají však ustanovení, které by v příčině jednání, jak ho žalobkyně vytýká žalovanému, obmezovalo zaměstnavatele. Dovolatelka má sice zato, že takové jednání se nesrovnává se zdravým sociálním řádem, netvrdí však, že by bylo v s e o b e c n ě jako nedovolené považováno. Správně měl proto odvolací soud za to, že by tu nebylo zavinění na straně žalovaného.

Čís. 13001.

Žaloba o bezúčinnost náhradního nálezu (§ 89 služební pragmatiky ze dne 25. ledna 1914, čís. 15 ř. zák.).

Nárok na náhradu škody, který státu jako zaměstnavateli vzešel z toho, že si jeho (poštovní) zaměstnanec vedl nedbale a porušil služební předpisy, jest svou povahou nárokem soukromoprávním, třebaže služební poměr zaměstnance o sobě je povahy veřejnoprávní, a třebaže podle § 89 služ. pragm. je přípustná předběžná likvidace nároku cestou administrativní.

Pro tento nárok státu platí předpisy občanského zákona o promlčení, najmě předpis § 1489 obč. zák. Promlčení lhůta podle § 1489 obč. zák. nezačíná tu teprve vydáním administrativního nálezu, zvěděl-li stát svými orgány o škůdci i o škodě a o jejím rozsahu v náležité míře již dříve.

Přerušení promlčení nenastane již projevem, v němž bylo zaměstnanci zahájením administrativního řízení hroženo, nýbrž teprve skutečným zahájením administrativního řízení a soud, zabývající se otázkou promlčení, jest oprávněn i zkoumat, zda administrativní řízení bylo účelným a účinným prostředkem k vymáhání nároku a zda bylo v něm řádně pokračováno.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1933, Rv I 670/32.)

Žalobci, poštovnímu úředníku, bylo náhradním nálezem ředitelství pošt a telegrafů ze dne 9. března 1926 uloženo, by nahradil poštovní správě škodu, již utrpěla roku 1921 zpronevěrou poštovní pomocnice Milady J-ové, zaměstnané na poště, jejíž správu tehdy vedl žalobce. Odvolání žalobcovu z tohoto nálezu bylo zamítnuto. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce bezúčinnosti náhradního nálezu, tvrdě mimo jiné, že náhradní nárok poštovní správy proti němu byl promlčen v době, kdy byl nález vydán, ježto se poštovní správa již v říjnu 1931 dověděla o škodě, o její výši i o osobě škůdce. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, přikloniv se v otázce promlčení k žalobcovu názoru. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Provádějíc důvod nesprávného právního posouzení věci žalovaná strana vytýká, že názor nalézacího soudu není správný, pokud se zabývá námitkou promlčení. Nejde prý tu o obyčejný nárok na náhradu škody